

tagja. Onnan a M. Kir. Opera kötelékébe lépett. — Neje: Hatvani Mariska, színésznő (H. Ede színész leánya), sz. 1891. máj. 31-én, Budapesten. Színpadra lépett 1907-ben.

Hamvas Józsa, énekes színésznő, sz. 1892-ben, Budapesten. 1925. óta a Városi Színház tagja. Főbb szerepei: Mirabella (Cigánybáró), Frasquita (Carmen), Királynő (Bob herceg), Eszti (Csókon-szerzett vőlegény), Miss Eliz (Gyurkovics-fiúk), Fejedelemasszony (Nebátsvirág) stb.

Hamvas József, ág. ev. lelkész, sz. 1871. máj. 13-án, Győrött. 1893-ban Sopronban pappá avatták, azután Kolozsvárott tanár lett. Színművei: »A nyaralók«, vj. 1 felv.. Sopron. 1890. »Abner«, bibliai dráma 3 felv. u. o. 1892. »A szerkesztőségben«, dramolett 1 felv. Kolozsvár, 1894. »Balassa Bálint«, eredeti dalmű 3 felv. Szövegét Tóth Kálmán »Dobó Katica« c. színműve után írta. Zen. szerz. Farkas Ödön. Bem. 1896. jan. 16. M. Kir. Operaház. »Szilágyi és Hajmási«, tört. vj. 3 felv. 1901. nov. 29. Pozsony.

Hamvas Magda, színésznő, sz. 1894-ben, Veszprémben.

Hamvay Ferenc, színész. Színpadra lépett 1867. ápr. 15-én. — Neje: Gerra Gizella, színésznő, színpadra lépett 1868. máj. 12.

Hanako Ota, japáni színésznő, 8 éves korában lépett fel először Japánban, később Angliában és Itáliában aratott sikert. Nálunk 1908. máj. 1-én a Fővárosi Orfeumban, majd 1913. okt. 4-én a Budapesti Színházban lépett fel. Férje: Katusi Josikawa, színész, Budapesten is vendégszerepelt. Hanako különösen reális játékával és sajátyszerű humorával hatott.

Handel Berta, operaénekesnő. (Lásd: Diósy Béláné.)

Hannele, dráma 4 felv. Írta Hauptmann Gerhardt. Ford. Telekes Béla. Bem. 1897. nov. a Magyar Színházban, Somló Emmával; 1901. nov. 8-án a Nemzeti Színház is előadta.

Händel Georg Friedrich, a 18. század nagy német oratórium- és operakomponistája, sz. 1685. febr. 25-én, Halleben, megh. 1759. ápr. 14-én, Londonban. Már kora ifjúságában rendkívül zenei tehetséget árult el, majd kiképeztetvén, zenekari hegedűsből százada legnagyobb zeneszerzője lett. Az angolok különösen oratoriumait tartották kiválóknak és ma is még a legnagyobb *angol* zeneköltőként tisztelik. Nálunk bemutatott operája: »Xerxes«, 3 felv. opera, szövegét és a recitativokat átdolgozta Hagen Oszkár. Ford. Ottlik Pálma. Bem. 1928. máj. 12. M. Kir. Operaház.

Hanfstaengl Mária, (Schroederné) württembergi kir. kamarai énekesnő, a frankfurti operaház tagja, 1891. febr. havában nagy sikerrel vendégszerepelt a M. Kir. Operaházban.

Hang. Az előadó művésznek egyetlen igazi eszköze a költő interpretálására: a hang. Az előadónak mindent a hangjával kell kifejezni. Beszélnek általában úgynevezett szép és jó hangokról, csúnya és rossz hangokról, érc és fahangokról. Van igen sok színész, akinek soha egyéb hivatottsága nem volt a színpályára, mint csengő szép hangja. A szép hang természeti adomány, jó ajánló levél, de még korántsem elegendő a művészi előadáshoz. Kell, hogy modulációkra is alkalmas legyen, vagyis minden érzést sajátosan tudjon vissza adni. Az olyan hang, mely csak cseng-bong, dörög vagy suttog, de az érzésmodulációkat nem veszi fel magába, öncél és nem eszköz, tehát az előadás művészetére meglehetősen meddő. Viszont a hangmoduláció képessége összefügg magával a léleknek az érzékenységgel és fogékonyságával. Ha valaki át tudja érezni azt, amit mondania kell, akkor ez az érzés a hangjában is jelentkezni fog, bármily fogyatékosan is, vagy halványan és hogyha a hangjában van a hiba, akkor arra kell törekednie, hogy a hangot mint művészetének eszközét megjavítsa.

(Dr. Hevesi Sándor).

Hang iskolája. A hangnak három tulajdonságát kell megkülönböztetnünk, u. m. tartalmát, terjedelmét és mozgását.